

ELŐFIZETÉS:

Egész évre .. 12 kor.
Fél évre .. 6 kor.
Negyed évre .. 3 kor.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulajdo-
nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:

egy 1 hasábos petit sor 20 fill.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitólé sora 50 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
könyvnyomtatás fogadtatnak
el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fillér.

A szabadság napja.

Március tizenötödike a magyar nemzet legnagyobb ünnepe, a magyar nép szabadságának születésnapja. Keletkezett, mint a virágos tavasz, kifakadt, mint a mosolygó rózsabimbó, ragyogott, mint a hajnali csillag, midőn a felkelő nap ébredését jelenti.

Emlékezetes nagy nap. A politika ujjáébredése, a sajtó felszabadulásának nagy napja. A szabadság láza rázta meg a nemzetet. A jog-egyenlőség diadala, a rendek összeomlása, a lelkiismeret felszabadulása, az anyagi és erkölcsi bilincseinek lehullása: nemzeti ünneppé varázsolja ezt a napot.

E napon írta meg Petőfi a „Talpra magyart“, mely gyújt miként ha égi tűz volna benne. El is szavalt a nép rajongása mellett. Ekkor olvasták fel az örök nevezetességű „tizenkét pont“-ot. A szabadság, egyenlőség és testvériség nagy eszméi e napon vertek gyökeret a magyar nemzet szívében.

A nemzeti élet ujjászületése egy fényes ragyogó momentumának ötvennegyedik évfordulóját Zombor város hazafias közönsége nagy lelkesedéssel és piétással ünnepelte meg.

A lefolyt ünnepélyekről a következő tudósításaink vannak.

Az új tavasz verőfénye ragyogott a három színű zászlókra, melyek künn lobogtak a házakon. Városunk polgársága és tanulóifjúsága lelkesedéssel ünnepelte meg az ötvennégy év előtti dicsőséges Mithoszt.

A polgárság ünnepe.

A márciusi nagy nap emlékét városunk derék, hazafias közönsége fényes ünnepélyvel üjtotta fel. Az ünnepély meghallgatására nagyon sok ember gyűlt a városháza nagy termébe, mely színültig megtöltötte azt. A karzaton lelkesült ifjúság serege szorongott, a parkett szép hölgyekkel telt meg és a férfiközönség állva szorongott.

Az ünnepélyt a kaszinó egyleti dalárda nyitotta meg elénekelvén a magyar nép imáját a Szózatot. Az igazán lelkes éneket a közönség

óriási tetszéssel fogadta, mely zúgó éljenzésben, lelkes tapaviharban tört ki.

Ez után *Vertesi Károly* a márciusi tizenötödiki ünnepélyt rendező permanens bizottság lelkes nagyerdemű elnöke a következő szép beszéddel nyitotta meg a kegyeletes ünnepélyt.

Vertesi Károly beszéde.

Igen tisztelt ünneplő közönség!

A magyar égbolt alatt néhány nappal előbb nyit a tavasz, mint azt a csillagászati naptár megszabja. A mi tavaszunk március 15-én kezdődik: valamiként a történelmi nagy idők kitavaszkodása is erre a napra esett. Ezen a napon kelt fel a magyar szabadság dicső napja, rózsás pirullattal kelt, ragyogással emelkedett népek bámulatára, de alá hanyatlott véres szinben a magyar nemzet végtelen szomorúságára, egyéb szabadság-szerető népek nagy sajnálkozására.

A természet ébredésével összeesett a mi nemzeti ébredésünk akkor, és együtt esik most a mi szabadság emléknapjaink. Mikor ott kün, az örökké megújuló természetben zsendül, csaira élet és kéken mosolygja vissza az eget a tavasz első, kedves virága: a mi szíveinkbe is vissza-visszatérnek a hazafias érzések, erősebbre lendülnek, valamennyig életünk tart, el sem enyésznek.

A lelkesítő szózat elhangzott már az ajkáról. Minél többször halljuk, annál többet mond nekünk, annál jobban értjük meg, véstük mélyebbre a szívünkben. Tanít hazafiasra, sőt visz az igéretföldére.

A magyar szabadságharc vértanu költője talpra hívásának lendületes, mégis erős, vérforraló szava, átható hangu harsonaként, valóságos harci riadóként hangzik még ma is, itt-ott, az egész országban, ahol megértik a lángelkű költő szavát, hattyúdaltát. Ne is bangozzék el az soha a pusztában, emlékeztessen folyvást, hogy ébren legyünk.

Az ünnepi beszéd kenetteljes hangja ma nálunk hazafias érzelmű papembere ajkairól árad. Rést keres, hogy szívünkbe az utolsó szóig beférközzék. Legyen az, mit mondanó, a mai napra rendelt szent evangéliumunk.

Magyar dallam kél, magyar szó csendül fel az ajkáról, ömlik. Szív mélyéből magyar imádság száll fel a magasságos égbe az Örökkönvalóhoz. Azt hiszem, hogy a zene akkordjaiba olvadó himnuszunkat visszahangoztatni fogja az angyalok kara és a magyarok jóságos Istene meg lesz elégedve a hű magyar népevel, mert hittünk nem fogyatkoztunk, reményünk meg nem rendült, szeretettünk ki nem apadt s balors, viszály, megpróbáltatás dacára sem törpültünk el. Históriai dicső multunkat nem feledtük, sőt évről-évre zengjük azt.

E celból a szabadság ünnepének tárgysorozatát megnyitom, de előbb, kölcsönös üdvözlésképen, együtt-dobban szívvel, együttérző szóval mondjuk, hogy:

Ingereld szám szomjuságát
S ah, éreztess velem —
Életem fő boldogságát,
Hogy csak kebleden lelem.“

Első találkozását szerelmével egy szonettben éneklé el. Ez irodalmunk: a ez az első szonett:

„Mely boldog óra tűnt fel életemnek,
Midőn a két szép testvér karjain
Szökdelve jártam, a rom balmain
S hol a patakál jegyenék teremnek —
Itt lábainál imádozt kedvesemnek —
Elnyultam a part bársony balmain
Dalolt és elfogva alakján és hangjain
Mégnyit az ég szememnek és fülemnek.
Storazzi ajkán nem lebegének —
Menyeibb hangzások, mint e bájos ének —
Mint e bajlékony, rezgő háj beszéd.
De bájosabb, édesebb volt, mellyel pirulva
A hold szelid fényében és rám simulva
Ezt nyögte az édes lány: Tiéd! tiéd!“

Szász József már lelkes dalosa a szerelemnek. Verseit meghódító gyermekség, naivság és egyszerűség jellemzik. Az ő Lillájá olyan vad, mint a tói récepipe, nem voltak még csábitói, tiszta és szabad a ziverecskéje, de azért olyan sikamló, mint a zugó kövével játszó halú, mely a legsűrűbb háló lyukain is elbuvik. Nagyon szép és csak az a kár, hogy nagyon csintalan, csók helyett a bajszát buzdítja, a fülét csipkedi és bőszin kacsójával az orcáját verdesi. Nagyon kin ez — mint a Teleky könyvtárban, melynek ő az őre a régi folián-sokat kiporolni. Kéri Lilláját, hogy jöjjön vele falusi birtokára, ott az ibolyák és rózsák édes szagot lehelnek, a pacsirták szebben énekelnek, több ott a gólya, mint kincses Kolozsvárba és a diófa jobb bölcsőnek — mint az akáca. Most ott a gyümölcsfák virágoznak, a szántóföldek bort, buzát teremnek — és amit ezek hoznak, mind Lilláé lesz, ha szereti és ha a felesége lesz.

Szentmiklósy még mindig konzervatív és hexaméterben éneklé meg szerelmét: A mint én téged gyönyörű szép lányka szeretlek, strű csókok közt forró szerelemre

Éljen a haza! „mely ápol és eltakar“, és éljen városunk szülöttének: Schweidel József megdicsőült vértanu honvédtábornoknak az emléke!

Erre előlépett *Prokopy Imre* a zombori felső kereskedelmi iskola tanára, elszavalt Petőfi „Talpra magyar“-ját. A lelkesítő szabadság dalt klasszikus művészettel közvetlenséggel, mely érzéssel, igazi páthosszal adta elő. A közönség szemeiben tükröződött a hazafias lelkesedés és a riadó tapsok és zúgó éljenzés egymásután törtek ki. A fellekesült tanulóifjúság harsáng éljenzéssel üdvözölte szeretett tanárát.

A lelkesítő hatású szavaltat után *Buday Gerő* a zombori főgimnázium hittanára mondott beszédet.

A zombori filharmonikusok fuvózenekara *Kéler Béla* gyönyörű *Rákóczy* nyitányát játszotta el. A szépen előadott lelkes hangulatu nyitányt a közönség nagy tetszéssel fogadta.

Ez után egy általános lelkesedést keltett, lélekemelő jelenés következett. *Rócz Soma* a zombori főgimnázium tanára, ki magasztos nevelői hivatása mellett, igaz lelkesedéssel szolgálja a társadalmi és hazafias közügyeket is. *Ábrányi „Mi a haza“* melodramáját szavalt a művészi előadásban. A közönség áhitatos figyelemmel hallgatta a fölbredő honszeretet dicsőítését. A meiodráma szép zenéjét dr. Horváth Ákos, a mi dalköltőnk írta és zongorán *Marschall Béla* kíséerte, az ő megszokott intelligens művészi tudásával. Ugy az előadó, mint a kísérő teljesen rászolgáltak és megérdemelték a felzúgó taps és éljenvihart.

A kiválóan sikerült hazafias lelkesedést ébresztett igazán szép ünnepélyt az iparos dalárda által gyönyörűen éneklé Hymnusz zárta be, a filharmonikusok fuvózenekara kísérete mellett, a melynek végakkordjait az egész fellekesült közönség állva énekelte a dalárdával és a hazát éltetve lelkes hangulatban oszlott szét.

Az iskolákban.

A zombori főgimnázium és kereskedelmi iskola ifjúsága is megünnepelte március tizenötödikét. Társadalmi életünk sok kitűnősége és a szülőknek jelenlétében folyt le mind a két iskolában a szép hazafias ünnepély.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Március idusán.

Még kicsi lányka valék nagyon
Az jutott eszembe egy napon:
Mesélne nekem öreg apám
Háborúról, hisz volt már csatán! ...
Térdére vett hát a jó öreg
S a meséjét imigyen kezdte meg:
„Bár kicsi vagy, elmondom azért,
Tanulj lelkesülni hazáért!“
Tűzbe jött... És a szóradat
Imertetett harcot s csatákat...
Volt benne szó mindenféléről:
A szabadságharc tündéréről;
Mesélt ő sok bátor vitézről:
A szabadságharc hőseiről;
S mikor szóba jött egy boszorkány:
Abszolutizmus, — most tudom már,
Összeráncolta a homlokát,
Tudtam: meséje se tart soká.
Ránéztem... A szeme könnyezett.
Felállt s büszkén mondta ezt nekem:
„Bár kicsi vagy még, tudd meg azért:
En is harcoltam szabadságért!“ ...

Mályva.

A szerelem a magyar költészetben.

— Trischler Károly felolvasása a szabad Lyceumban. —
IV. közlemény.

Mig Kazinczy, nyelvtünk újáalakítója, akit minden irodalomismerő egy kedves öreg bácsinak gondol, még ő is kacérkodik a szerelemmel. A bácsinak nagyon fiatal jókedve lehetett, mikor a bor mellett így énekel:

„Lányka! jer, jer! mártsd rózsádat
Kelyhem édes nedvébe —
Fonjad mellpántlikádat
Homlokom vig fűrtibe.

hevtlven a hiv gerlice pár oly édes kényre nem olvad, mint én ha fejemet hamvazó kebledre lehajtom.
A szerelemnek vidám, humoros éneklője Teleki Ferenc. Nem ismeri el a szerelem hatalmát a szív felett és mint maga mondja nem stvegeli meg a kacér Vénusnak kis rajkóját Amort. Valóságos perbeszédben kel ki Amor ellen:

„Kopott nyilad meg nem ijeszit
Jól tudom én quid juris!
Ki jó móddal olvassa ezt
Mindjárt meglát in puris.

Pro primo: szép új módi!
Bolond Balázs módjára
Vakon lődősz, mint egy bódi,
Fricska az úr orrára.

Ha mámiya igaz szemmel
Nem tudá félruházni:
Mért nem tetszik pápaszemmel
Mint sok úrú galázi.

Lődőz ide, lődőz oda —
Mint egy szeles zűrzarav —
Nem is kérdi mi — kicsoda?
Pétert Pállal felzarav.

Majd egy hatvan telet táncolt
Vén szeles apót elbódit —
Majd egy fonnyadt, összeráncolt
Vén szipát elbolondit.

Szottyant ángyát friss öccsöbe
Szerelmre gyulasztja —
Hogy ezt szegényt ijedtebe
Hideglelés borzasztja.

Végül pedig de szemtelen
Mód szokott megjeleni!
Mit jár mindig mezitelen?
Nem tud inget felvenni?“

Fáy András nem akar a szerelemről semmit se tudni, ugy látszik csalódott, mert ilyen furán énekel a lányokról:

Az iskolai ünnepélyek lefolyása általában, a szépen előadott énekek élénk tanúságát tettek arról, hogy ezen két kiváló iskolánk vezetése gondos kezekre van bízva és benne a haza reménye, helyes hazafias irányu oktatásban részese. A kifizető tanári kar hazafias lelkesedéssel csipegetti az ifjúság fogékony szívébe a hazaszeretet magasatos, fenséges érzelmét.

Nagyra becsüljük iskolánk hazafias ünnepélyeit, mert midőn tanulmányaink ajkain felhangzik a hazának rendületlenül, vagy az Isten áld meg a magyart lelkesítő dallama, mély megindultsággal hallgatjuk ezt és az ifju szemekből kisugárzó hit és reménység átmeglepi lelkünket, mert nagyon is érezzük, hogy az ifjúság lelkesedésében hatalmas erőforrást látunk, és hogy erre az erőforrásra nagy szükség van már a jelennek, talán még nagyobb szükség lesz a nehéz küzdelmek csirájaival terhes jövőnek.

A zombori állami főgimnázium ifjúsága a márciusi napok emlékét szép ünnepélyvel nyitotta meg. Reggeli fél 9 órakor templomba vonult az ifjúság szent misére és onnan az intézetbe vonult, hol kezdetét vette az ünnepély, melynek műsora a következő volt:

A zombori főgimnázium „Arany János önképző köre” diszgyűlést tartott. Bevezetésül az ifjúság zenekisérettel egy tüzes csatadalt énekelt el, nagy hatással.

Nikel I. a VIII. oszt. tanulója szép elnöki megnyitót beszédet mondott, utána Krieg F. VIII. oszt. tanuló igen ügyesen cimbalmozta Erdélyi D. Magyar ábrándját. Ábrányi E. Március 15. költeményét Pravgyi A. VII. o. t. szavalta lelkesen. A zenekar magyar népdalokat játszott és az énekkar egy nemzeti dalt énekelt. Végül a zenekar Rákóczi-indulójával zárta be az igazán szép hazafias ünnepélyt.

Az ifjúság dalai, hazafias szavalásai és zenekísértéssel kísérték a közönséget.

A felső kereskedelmi iskola is igen szép iskolai ünnepélyvel ülte meg a szabadság dicső napját.

Az ünnepély az ifjúsági énekkar énekével vette kezdetét, a „Talpra magyart” énekelte ifju hévvel, lelkesedéssel. Kiss Antal Ábrányi Emil Március 15. költeményét szavalta és nagy tetszést aratott. A pályadíj nyertes olvasta fel ezután a nagy nap emléke pályaművét. Vázolta a dicső nap eseményeinek lefolyását, röviden, de jelentőségüket ügyesen jellemzőleg. Petőfi Csatadalt az ifjúsági énekkar énekelte. Eisenhut György k. o. tanuló Ábrányi Emil A nemzethez című és Österreicher Aladá Ábrányi Emil Kossuth sirja című költeményét szavalták, lelkes hangulatot kelte. Az ünnepélyt az ifjúsági zenekar által igen szépen megjátszott hazafias dalok zárták be.

Ünnepi lakoma.

Este a polgári kaszinóban ünnepi lakoma volt, a melyen az ünneplő közönség nagy számban jelent meg és hazafias lelkes hangulat tükröződött az arcokon.

Latinovits Szaniszló felköszöntője.

Természetesen lelkes áldomások is voltak. Latinovits Szaniszló a poéta szenátor a nagy nap

emlékére a következő szép beszédet mondotta kezében a dalárda szép szabadság serlegével:

Tisztelt hölgyeim és uraim!

A földben rejlik őserő, a természet hatalmas éltető tehetősége ilyenkor, kora tavasszal fakasztja legszebb, legillatosabb virágait, s bár reményeinkben néha néha megcsal, mégis mindnyájunk legkedvesebb, legvágyóbban várt hónapja a március.

Kétszeresen kedves nekünk magyaroknak ez az édes hónap, hiszen a tavasz ébredése fakasztotta fel elődeinkben s az ő nyomdokaikban mi bennünk is a haza és emberszeretet hármasszent eszméjének illatozó virágait: a szabadságot, egyenlőséget és testvériséget. És a hogy az ősz beteggő, a tél ridegsége holtta változtatja az egy hosszú éven át alkotó, éltető és romboló erőket, hogy — midőn a nap hevítő melege szálló langyos párával csal ki a szunyádó föld kebeléből — ujjalt hatalommal ifju erő kelte fel a szemfedő alatt védett, eltakart csirákat: a magyar nemzetnek rideg téltelenségben, halálos átlomban dermedten nyugvó lelkét, tepsedéstől ellankadt testvérét, bilincsekbe vert szellemét is tavasszal új erő behatása, az ifjúságnak a nagy világeszmék perselő napjától felébresztett hatalmas, fellelkesítő fellángolása rizza, keltette fel új életre.

Nagy emlékű nap ez, melyet hazánk történetében arany betűkkel vészt be a történelem igazságos műzása s bár vérbe mártott trikolorokkal leaktarták a betűket törölni s a boszu és irigység sárga epéjével bemocskolni a tündöklő lapokat s jó ideig a nemzet keserű könyveinek fátyolán keresztül aig tudott azokban olvasni: az idők folyama újból fényesre, tündöklőre csiszolta őket.

Nagy nap, melynek tanúiból már csak kevesen vannak a hősök, felistenek, de mintha anyatejjel szívődnek be a jövőnk nemzedék testébe, lelkébe, mindenkor lelkesedéssel tölt el bennünket és fogja eltölteni gyermekjeinket végtelen éveken át. S bár naptárakba piros betűkkel nincs beírva: szívünk, lelkünk mindenkor mégis megérzi és tudja, hogy ez a nap volt a mi ujjaszületésünk ünnepe s hogy méltó arra, hogy míg hazánk vérről áztatott földjén megcsendül az édes magyar szó, örökké, az idők végtelenségéig megmaradjon ez a nagy szent nap minden magyar legszebb, legdrágább emléktünetének. Ugy legyen!

Az elhangzott lelkes éljenzések után a serleg Trischler Károly lapunk s. szerkesztőjének kezébe került, a ki a mi névstelen felisteneinkre az öreg honvédekre köszöntött:

Trischler Károly áldomása.

Tisztelt hölgyeim, uraim!

Ötvennégy esztendővel ezelőtt a szabadság napján, amikor kitörték sirjunktól a szabadság, egyenlőség és testvériség és szállta meg minden magyar szívet a hazaszeretet szent lelke: nemzettünk lelke melyből hitte, hogy eljött az a jobb kor, mely után imádság epedez százezrek ajakán. Hitte, hogy ez a jobb kor nyílt meg előtte, mely a zavartalan beke és alkotmányos szabadság áldásait hozza meg a haza számára.

Nem is gyauiottta még akkor senki, hogy ez az édes nemzeti öröm, olyan hamar merhetetlen nemzeti gyászszá lesz.

A szentesített törvények ellen ütött pártot az ármany szelleme és az orozva megtámadott nemzet szentesített törvényeinek védelmére kelt. Mint villam cikakzott végig a szíveken, az agyvelőkön a lelkesült fájdalom dörgő szavata: veszélyben a haza!

Titkon rakott földalatti aknákat robbantak fel és rögtön utána bekövetkezett egy epikai nagysagu kitörés. Mindent pozdörjára törve, vakítóan fényes sugárban csapott az ég felé a lángoszlop, oly magasra, hogy félelmes erejét és tüzes gloriáját megcsudalta az egész földkerekség.

Az óriasi erupció a magyar szabadságharc vala! Eljötték a nagy idők. Megtámadták mindenfinnen és már-már ugy latszott, hogy összecsapnak fejünk felett a hullámok.

Azokban a nagy időkben, mikor a vének látásokat láttak és a fiatalok sobasem ismétlődő jeleneteket éltek át, mikor profétái támadtak a magyarnak, kik Istentől ihletett ajkuk lángoló igéjével a hazaszeretet, szent tüzöt gyújtották fel a szíveken: akkor született a magyar honvéd!

Veszélyben a haza! hangzott végig az egész országon.

Megmozdult a föld, megindult az erdő. Ezrével sietett a tetre termett ifjúság a háromszínű lobogó alá. A vészkiáltást nemesak dalos mezőben, zúgó erdőben hallották meg. Ahol csak magyarra talált, még a vol idegenben is ott nagyot dobant hallására a szív.

Mintha varázslat történt volna, egyszerre valami csodálatos kimagyarázhatlan érzés fogta el a magyart odaadni mindenét, ami kedves, ami drága előtte, annak az ezer sebtől vérző méltatlanul üldözött szegény magyar hazának.

A haza izent és a nép ezrei és ezrei mentek mindnyája. Mezők rüge mozdukt, elfeledt sírokból keltek hős vitézek és állottak a haza védelmére.

Csataki rírad, zászlók lobognak, az ágyu menydörög, villog a káfd, a hősök, a honvédek előtörnek és mennek diadalról diadalra!

Visszaszállott a magyar dicsőség mint egy üstökös évszázadok után a magyar égboltozatra, hogy ismét lássák a népek ragyogását és rettegjék.

A világtörténelem nem mutathatja fel párját annak a gigászi harcnak, melyet nemzetünk két nagy hatalom és öt nemzetiséggel vívott!

Ezek a harcok szülték a névtelen felisteneket, a kik Isaszegnél, Szolnoknál, Piskinél, Vácnál, Budán, Komáromnál, Szenttamásnál, Kis-Hegyesnél a történet lapjaira hőskölteményeket jegyeztek be.

Nem a hódítás vágya, hanem a nagy eszmék adták a nemzet kezébe a győzelmes fegyvert, nem az egyes osztályok harca, de az egész nemzet legdicsőbb küzdelme, a védelmezett népiog csatája volt.

Ti honvédek! nagy csatáknak feledhetlen hősei, kiknek hírét a dicsőség híven fogja őrzeni, ti vitétek jött az az izenet, mely örökre él a dalban, mely előre vezetett.

Hálával emlékezünk meg rólatok, hisz nektek köszönjük e földet e hon batarain belül, a szabadságot, melyet e hazában most élvezünk.

Kegevelettel, hálával emlékezünk meg rólatok, szíveink szent érzelmeiből költünk emlékteknek koszorút és ennek öröközők levelein őriztük meg a szent eszméket, amelyekért feláldoztatok az életet!

Csodálatos idők voltak azok!

A magyarok Istenére esküszünk, hogy rabok többé nem leszünk — zúgott végig a téreken, a végtelen rónaságon és a magyar bércék ormai visszhangozták a szent esküt.

Ezt az esküt mondta az any gyermekének, a feleség urának, ezt imádkozta a pap a templomban.

Ez a szent esküt forrasztotta össze a nemzet kicsinyét és nagyját egyaránt.

Ez hevitette a szíveket, megszünt az ember, megszünt az egyen, egy élt minden egyes szívében: a haza!

Ez a szent esküt szülte a hőskéket, akik a történelem lapjaira csodás eposzokat jegyeztek le a nemzet szabadságharcáról és hazaszeretetről.

Azok a híres harcok, azok a nagy csaták, a fényes győzelmek, amiket nem érhet sobasem fölt: összeforrtak a magyar honvéd szent nevével.

A szabadság mai örömtünetében, amikor százezrek ajkáról fölzendül a „Szózat és Himnusz” a magyar nép lelkét-zívet fogó imája — megilletődik a szívünk és újra látjuk lobogni a magyar szabadság zászlóját, itt van újra a régi kard, melyely a honvéd kitűzött, aztán drága kincsül örökségül hagyta a magyarnak.

Azt susogja az a tépett zászló csöndesen, azt beszél az a kard rozsdásodva veresen és azt erzi és kiáltja nemzetünk mint zúgó zivatar: dicső honved sobasem feled a magyar!

Mig egy csöpp vér lesz szívünkben, mig itt él ez a hon ősi fényben ragyogásban, klün hatalmas, beun

Március 15.

A magyar nép ezer éve Lakja ezt a földet, — Sohasem törte, hogy kezére Rakjanak bilincset!

Szabadon élt és hazáért Mindig kész volt halni... Nem sajnálta soha a vért, Mit kelle ontani!...

... De jött egy kor és átkozott Tepsedésbe stlyedt — Es kard helyett láncot hordott: Rabigába görnyedt!...

Es úgy látszott, a magyar nép Sirja már megásva — Es a büszke szép magyar név: Elvész a homályba!...

Nyugat felől jött egy szellő: A szabadság büröke — Es a magyar volt az első: Kit elfogó ihlete!

Főleszmélt. Es oh gyalázat! Arcába szökött a vér. A magyar kar, hogy is hordhat: Bús szolgaság bilincset!...

Rabláncait összerterte Főlebredt önézete — S harsány hangon követelte Szabadságát nemzet!

Dörgő szava visszhangra lelt Minden magyar szívében: Talpra állt az egész nemzet A haza szent ügyében...

Ötvennégy év múlt azóta, Hogy megvittuk a csatát — A magyar név szép lett újra: Visszaszerző ós-jussát!...

Postényi Antal.

„Eb lesz többé a lányok,
Az asszonyok boldogja!
Ebnak lesz többé reájok —
Mától kiválva, gondja.

Mit, hogy én láncot hordozzak?
Nem ettem bolond gombát —
Eme rem én a lányt, hisz vak,
Ki a szitán át nem lát!”

Az asszonyokról meg külön ezeket írja:

„Az asszony egy szükséges rossz —
Szép bőrbe compignált gonosz,
Házi doromb.
Ha férjnél van, övé a ház,
A férje pedig csupán ház —
Vége a szabadságának,
Az eszének, kalapjának
S többnyire boldogságának
S belép a gond.

Hogy ha szép a feleséged —
Az a kínos nyereséged,
Hogy mást öl, —
Ha pedig csúf a menyecske
Szomszédban nyál szót a kecske —
Otthon nem kell.
Még öleled a pénzéért,
Vagy a ház csendességéért,
De a csinos szomszédnéért
A hideg lel.”

Most már mind erősebb tért foglal el a szerelem a magyar lyrában. De ez a szerelmi lyra a szerelemnek csak az eszményét énekeli meg. Egy költői ábránd, álmom ez, mely nem valósul meg soha. Dalosai a szerelemnek hiába epednek, keseregnek, hasztalanul töltik be siralommal az eget és földet, alig van egy, kettő, ki nek beteljestül édes vágya: és ideálja életének felese, hitvese lesz. Pedig ez tulajdonképen a szerelemnek erkölcsi alapja, mely ezt a szent érzést magasatos piederstálra emeli.

Azért hosszú időn át a magyar lyra csak a kesergő szerelmet tudja zengeni, a boldog szerelmet dytirambjai nem rázzák meg hurjait. Még kevésbé zengi

a családi élet lüdvét, a szerelem nyugalmát, a gyermeki szeretetben való fölolvadását.

Mindent csak a szerelem lánglelkű dalosa, Petőfi zendíti föl, ki társadalmi tekintetben is utat tör a magyar költőnek, midőn szülői, rokoni ellenére, ugyszólván erőszakkal, csak író barátainak tapsai között nevévé teszi az előkelő, nemes, nagy műveltségű Szendrey Juliát.

Egész hatalmában, uralkodó terjedelmében és fejlődésének minden fázisaiban az ő örök genialis művészte teremtette meg a szerelmet a magyar irodalomnak. Már pályája kezdetén, midőn a költészetének első titemei fölhangzanak, midőn megérzi szárnyai növéset és erzi, hogy dicső neve örökké él, fölmerül lelkében ideáljának képe és fölsóhajt:

„Istenem! de várva-várom
Azt az időt, — a midőn
Kit nekem rendelt a végtet:
A leány ölembé til!

Es fölmerül lelkében az ábrándos kérdés:

Ugyan ki lesz s minő lesz
Majd az én szerelmelem? ...
Szőke, barna lesz-e türte?
Szeme kék vagy fekete?
Felnylő-e, mint a cédrus,
Gömbölyű-e termete?
Szép a szőke, szép a barna,
Mind a kettő szép, ha szép —
Hátha még a bájjal aztán
A jóság is frigybe lép.”

Ilyen ideált óhajt ő. Érzik a szerelme, mert forró a szíve, kéri édes egyetlenét, hogy legyen aratója. Az ő szerelme forróbb, mint a délnyar, ha ily tüzzel sütné a nap — rég elégett volna a világ!

A szerelem legdrágább kincse a világon. Föláldozna érte husz éves életének tavaszát, reményeinek tündérföldjét, amit a jövőben lát. Csöndes, szép családi életéről álmodik szerelmes lelke.

Álmodozásai között a hű emlékezet, e szorgalmas méh a mult virányairól meghozza méz gyanánt szívébe első szerelmét. Ez jól esik lelkének, mert a prózai világ, melyben most szerelem nélkül él — nincs már költőiség.

Mellé

boldog és s
imádsága lesz
Szent a
badságunk sz
ki egy ország
szent honvezér

Tisztelet
őreg honvéde
Miként
már soraikat
Halnak
gyarnak.

Tisztelet
előtt. Hisz a
hős seregnek.
Örökké

között fog az
Mondjunk
nagy uevet,
hazánk iránt

Ez után
szöntött, lelk
és tár-dalom
nagyérdemű

Pribil Ernő t
honleányokat
vits N. lelke

köszöntőjét
ságot hazasz
ki a szabads
az ünneplő k
és ünnepelte.

A felkű
dr. Benkő Is
melyet nagy
szavalt el.

Március Idusán
E szép virág t
Téged óhajtot
Százados harco
S negyvenyolo
Ily szózat zeng
„Fel, Árpád hó
Rabok maradj

S mint a zúgó
Mint sebzett or
Mint háborgó t
Mint a földreng
Ugy zúgott sze
„Fel, vitéz, na
Felzúgott... I
Százados álmat

Ez az alvó nem
Aludtál, tepsed
Akkor volt ez
Szegény magya
Sirodat megásta
Török, tatár du
A vesztedre tör
S végül — ten

De nem hagyta
Azt, ki bízodat
Felemeli végre
S szózata meg
E szó, melytől
E szó, melytől
E szó, melytől
Te vagy, hősze

E szóval jött
E szót énekl
S a költő dalt
Felébredt erejt
Mert ime ereje
Századoktól áll
S ha e fal lede
Mert szabaddá

Március Idusa
Azt, ki bízodat
Egyesült erővel
Küzdött elszánt
Küzdött... s k
Az ország öntá
Március Idusa
Hazám szabads

Negyvenyolo t
E szép virág t
Nemzetem! Ör
Oltalmazd egyet
Mert mig szab
Addig bajban-ve
Minden inséget
„Küzde küzdj

Végül
zombori vértar
Asztalbon
és kivilágos k

Uj kano
főkáptalanjába
napokban fog be
e két előkelő
megyei klerus
Hoffmann Káro
hora Ágoston
kettő tudós és
Dr. Hoffmann k
vezéralakja és
vezetőség. A v
mint vezérszón
szédeivel nagy

boldog és szabad: a honvéd név a magyar népnek imádsága lesz mindörökké!

Szent a honvéd neve nekünk, mert ez a mi szabadságunk szimbóluma. E névből, e fogalomból világít ki egy országra a hazafi erények glóriája. Ez az igazi, szent honszerelm, mely nagy tettekre lelkesít!

Tisztelettel állunk meg a nagy napok hősei — az öreg honvédek előtt.

Miként egykor a golyózápor — úgy ritkítja ma már sorait minden év, minden nap.

Halnak, halnak, egyre halnak színe, lángja a magyarnak.

Tisztelettel hajlunk meg a nagy idők tisztas alakjai előtt. Hisz a legutolsó is ezek közül egy része volt azon hős seregek, majd történetünk legszebb lapjait írta.

Örökkön örökké a magyar nemzeti história szentjei között fog az ő nevük tündökölni.

Mondjunk áldást reájuk, akik reánk azért hagytak nagy nevet, dicsőséget, hogy a nagy kötelességeikről hazánk iránt ne feledkezzünk meg soha!

Ez után *Szendy Máttyás* a polgárságra köszöntött, lelkes szavakban élte, mint a haza és társadalom alaperőit. *Bárcsi Iván* a kaszinó nagyerdemű elnökére *Pribil Ernőre* köszöntött. *Pribil Ernő* talpra esett tószóban a magyar honleányokat élte. Egy öreg honvéd *Lukács-vits N.* lelkes szavakkal az öreg honvédek felköszöntőjét *Trischler Károlyt* élte és az ifjúságot hazaszeretetre buzdította. Az öreg honvéd, ki a szabadságharcban 19 ütközetben vett részt, az ünneplő közönség lelkes óvációkkal vette körül és ünnepelte.

A felköszöntők sorából különösen kivált *dr. Benkő István* főgimnáziumi író tanár ódája, melyet nagy lelkesedést kelteve igen hatásosan szavalt el.

Március tizenötödikén.

Március Idusán kinyílt egy szép virág...
E szép virág te vagy, szent magyar Szabadság;
Téged óhajtottunk, érted epekedtünk,
Százados harcokban miattad folyt vértünk
S negyvennyolc tavaszán, március Idusán,
Ily szózat zeng végig a két magyar hazán:
„Fel, Árpád hős népe! Talpra! Valasszatok!
Rabok maradjunk-e, vagy legyünk szabadok?“

S mint a zúgó orkán szörnyű stívöltése,
Mint sebzett oroszán rémes stívöltése,
Mint haborgó tenger növekvő morajja
Mint a földrengésnek stívetítő zajja:
Ugy zúgott szerte az ibletett jós szava:
„Fel, vitéz, magyar nép! Talpra! Hi a haza!“
Felzúgott... Iugása egy alvó nemzetet
Százados álmából életre ébresztett.

Ez az alvó nemzet te voltál, nemzetem;
Aludtál, tespedtél, álmatlan, dermedten...
Atkos volt ez alvás, melynek vége halál,
Szegény magyar nemzet, sírod szélén valál.
Sírodat megásta százados viharja,
Török, tatár dúlás véres zivatarja,
A vesztedre törő kormány bős hordája,
S végül — tenniaid ádáz pártviszálya.

De nem hagyja el a magyarok Istene
Azt, ki bizodalmit helyezi ő benne,
Felemeli végre mindenható szavát
S szózata megmenni az elhagyott hazát.
E szó, melytől minden, minden életre kel,
E szó, melytől dagad az emberi kebel,
E szó, melytől ledég egy elalétt ország:
Te vagy, honszeretett, dicső Népszabadság!

E szóval jött földre az Isten anyála,
E szót énekl meg a költő szent dala;
S a költő dalára felébred nemzetem,
Felébredt erejét mutatja hóstette,
Mert ime ereje megdönt egy nap alatt
Századoktól álló, erős sziklafalat
S ha e fal ledöntve, úgy szabad a magyar,
Mert szabadá lenni ur s pór együtt akar.

Március Idusa hazánk e nagy napja,
Melyen a nemzetnek apraja és nagyja
Egyesült erővel, összetett vállakkal
Küzdött elezántan a véres viharokkal.
Küzdött... s küzdelmének szép gyümölcse termett:
Az ország önálló, hős népe szabad lett.
Március Idusa! Üdvözöllek téged!
Hazám szabadságát köszönöm ma Néked.

Negyvennyolc tavaszán kinyílt egy szép virág.
E szép virág te vagy szent magyar Szabadság...
Nemzetem! Öríz meg e drága virágot,
Oltalmazd egyetlen kincséd: szabadságod!
Mert mig szabadságért lelkesülz, nemzetem.
Addig bajban-vészben megsegít az Isten.
Minden inségedben hozzá fobászkodjál,
„Küzdeve küzdj“, nemzetem! Küzdj és — „bizva bizzá!“

Végül *Vértési Károly* Schweidel József a zombori vértanu áldott emlékére köszöntött.

Asztalontás után az ifjúság táncra perdült és kivilágos kivirradtig ropta a táncot.

Uj kanonokok. A kalocsa-bácsi egyházmegye főkapitánjában üresedésben lévő két kanonoki állás a napokban fog betöltetni. Mint hitelés forrásból értesültünk, e két előkelő papi méltóságra a kalocsa-bácsi egyházmegyei klérus két illustis tagja fog kinevezetni: *dr. Hoffmann Károly* bács-kulai apát-plébános és *dr. Valihora Agoston* priglevica-szent-iváni plébános. Mind a kettő tudós és kiváló papi erényekben tündöklő férfi. *Dr. Hoffmann Károly* a vármegyei közeletnek is egyik vezéralakja és eltávozása vármegyénk közügyeire nagy veszteség. A vármegye disztillésin sokszor szerepelt, mint vezérszónok, mély tudású, költői szárnyalású beszédeivel nagy hatást érve el. Az új kanonok életrajzi

adatait a következőkben közöljük: *dr. Hoffmann Károly* Csonoplyán 1848. januárius hó 6-án született. Pappá szenteltetett 1871. évi július hó 26-án. Káplánkodott Palánkán és Kalocsán. 1875. évben helyettes tanár lett a papnöveldeben és prefektus. 1878. évben a szegények ügyvéde volt és 1879 ben a papnövelde rendes tanárává nevezetett ki. 1880. évben ideiglenes adminisztrátora volt a csataaljai plébániának. Azután tanár lett a kalocsai papnöveldeben és sinodális vizsgáló. 1890. évben bács kulai plébánosá neveztek ki és ugyanazon évben érseki iskolalátogató lett. 1894. évben zeer-monostorpusztaszeri apát lett. — *Dr. Valihora Agoston* 1858. évi október hó 21-én Bács-Kulán született. Pappá szentelték 1882. évi június hó 29-én. Káplán volt Bács-Almásán, majd berendelték a központba, hol érseki iktató, majd érseki titkár lett. A pápai kápláni rangot is elnyerte. 1893. évben Priglevica Szt-Ivánon plébános lett. Kiváló egyházi férfi, ki a gondjaira bizott hívőknek valóságos lelki atya és köztiszteltetben áll.

Az új ipartörvény. A kereskedelmi miniszteriumban — mint illetékes helyről értesültünk — az ipartörvény reviziójának munkálatai annyira előhaladtak már, hogy a törvényjavaslat teljes szövegében márciusra elkészült, úgy, hogy a még most folyó ülészakban a Ház asztalára kerül. A törvény első részének reviziójával, amely az ipari képesítést s a törvénykönyv általános részét öleli föl — *Abonyi Emil* minisztertanácsos, kit az új ipartörvény kodifikálásával megbízatik, már teljesen elkészült. Most folyik az iparfejlesztési szakosztályban az anyaggyűjtés a munkásvédelem törvénybe iktatására. Az új törvény behatáon fogja tárgyalni e nagyfontosságú társadalmi kérdést, főként a női és gyermekmunkások védelmének szempontjából. E kérdések szabályozásánál érvényre fog emelkedni a svájci, belga és svéd munkástörvények szelleme, melyek amaz országok proletáriusának sorsán oly emberbaráti módon javítottak. És főként ipari államok viszonyaira mért törvények tartalma, természetesen viszonyainkhoz alakítva nyer majd helyet az új ipartörvényben. Jelentős módosítás vár az ipar oktatásra és az ipartestületnek viszonyaira is az új ipartörvényben, mely sok függő kérdést fog megoldani.

Politikai jubileum.

Alkotmányosan kormányzott államokban csak kivételesen vannak hosszulettű miniszteriumok. Nemcsak azért, mert a kormány működése a törvényhozás és a nagy nyilvánosság folytonos ellenőrzése alatt van és minden balsiker azonnal a legirgalmatlanabb bírálattal találkozik, mely a kormányképességet aláássa, hanem azért is, mert az ellenzék első és legfőbb kötelességének tartja, hogy a kormányt megbuktassa, tekintet nélkül arra, hogy az tényleg el van-e már koptatva, hogy a kormányváltozás valóban az ország érdekében van-e?

Érthető tehát, ha Széll Kálmán kormányzása első három évének beteltét nagyszámu tisztelői felhasználják, hogy mintegy jubileumot üljenek. Indokolja ezt különben nemcsak az említett idő eltelté, hanem az államférfi jelentősége is, kinek ünnepléséről szó van. Mert Széll Kálmán oly egyéniséget képvisel, milyenek még nagy nemzeteknél is csak válságidőkben sodortatnak az első sorokba, hogy teljesítsék nagy küldetésüket. Közélfekvő példaképpen csak *Waldeck-Roussau*-ra utalunk, kinek tartalékban kellett maradnia, hogy aztán akkor vegye át az állam vezetését, mikor legnagyobb veszedelemben volt a köztársaság és okkal lehetett attól tartani, hogy mások, kik tekintetbe jöhetnek, hajótörést szenvednek a feladat nagyságán.

Széll Kálmán miniszterelnök hasonló válságos időben lépett a cselekvés terére. Palladiumunkat, a parlamentarizmust a hallatlanul elvadult obstrukció kiemelte sarkából, az alkotmány guzsba kötve hevert a földön és törvénytelen, ex-lex állapot uralkodott. A pártok kölcsönösen egymás tésztét marcangolták és haraggal voltak egymás ellenelve. Ehhez járult még az uralkodó bizalmatlanság és a bomlásnak indult viszony Ausztriával. Egyes ember erejét felülmuló feladatnak látszott ebbe a zürzavarba rendet hozni, a parlament rendes működését ismét biztosítani. Széll Kálmánnak sikerült ez és az a nyugodt tárgyilagosság, melylyel épp most folytatják a költségvetési vitát, legjobban bizonyítja, hogy él és működik az az új szellem, melylyel Széll Kálmán intézményeinket eltöltötte. Új szellemet mondunk, annak dacára, hogy Széll Kálmánt *Deák Ferenc* és *Andrássy Gyula* politikája letéteményesének nevezik. Politikai elvei ugyanazok és más részletekben is vannak hasonlóságok. De egy lényeges pontban mégis létezik különbség. Azok főleg nagyszabásu politikusok és államférfiak voltak; Széll Kálmán pedig nem elégszik meg azzal, hogy nagy politikus és államférfi legyen, hanem ő a legszorgalmasabb és legsikeresebb munkása is akar lenni az országnak. Ha azt mondanók, hogy „nulla dies sine linea“ az ő jelszava, igazságtalanok lennének iránta, mert őt annyit dolgozik, mintha nem huszonegy óra lenne egy napban, hanem kétszer annyi. És ezt a munkát nem szabad úgy nevezett nagy elfoglaltsággal összetéveszteni, mert jól átgondolt, a létező viszonyokhoz alkalmazott és gyakorlati hatásra számított munka az. Neki semmi sem tulságos nagy és semmi sem tulságosan jelentéktelen, ha a közjónak használ és e mellett szinte bámulatot keltő jártassággal bír.

Igy van aztán, hogy a javítások az állami élet minden terén szemünk előtt és mégis majdnem észrevétlenül mennek végbe és minden megmozgódás nélkül megvalósul a közigazgatási reform nehéz kérdése.

Három év elmúltával történt a Széll-kabinetben az első, mélyebbre ható személyváltozás, midőn *Horánszky Nándor*, a szabadelvű pártba beolvadt nemzeti párt volt elnöke a kereskedelemügyi tárcát átvette *Hegedűs Sándor* lemondása után. A leköszönt minisztert meleg rokonszenv kíséri és sokan fogják szívélyes emléket megőrizni; de a bizalom az új miniszter iránt is nagy, s még csak a remények és várakozások, melyek e fontos tárcához fűződnek, Az új miniszter nagy képessége, kiterjedt tudása, szilárd jelleme s nyitott könyvhöz hasonló multja teljesen jogosultnak tüntetik fel a bizalmat, melylyel működése elé tekintünk.

Széll kormányzása harmadik évének eltelté a jubileum-jellegét csak a király rendkívüli kegye által nyerte el, midőn *Ófelsége* hű miniszterelnökének egészen szokatlan alakban a *Szent István-rend* nagykeresztjét adta; továbbá ama nagy bankett által, melyen a képviselőháznak és a főrendiháznak mintegy négyszáz tagja és más kitűnőségek vesznek részt. E bankett eszméje az előkelő társaság egy igen rokonszenves tagjától, a parkklub igazgatójától, *Szapáry Pál* gróftól eredt és a rendezés is az ő kezében van. Az eszmét nemcsak a kiváltságos körök üdvözölték örömmel, hanem a tulajdonképeni nép körében is, és ez annak jele, hogy Széll Kálmán értékét az egész nemzet teljesen méltányolja.

Gräff Nikáz kitüntetése.

Vármegyeszerte örömet keltett a hír, hogy *Ófelsége* a király f. évi március 8-án kelt elhatározásával vármegyénk kir. tanfelügyelőjének a *Ferencz József-rend* lovagkeresztjét adományozta. A legmagasabb királyi kegy megnyilatkozása alkalmából, midőn a jól megérdemelt kitüntetéshez magunk részéről is ószintén gratulálunk, el nem mulaszthatjuk, hogy *Gräff Nikáz* kir. tanfelügyelő eddigi eredményekben gazdag működéséről röviden e helyütt is meg ne emlékezzünk.

Gräff Nikáz 1843. évi okt. 30-án Zomborban született s a kalocsai tanítóképző intézetben 1862 ben tanítói oklevelet nyert. Mint tanító Szóntán és Zomborban kiváló sikerrel működött. Tanítói működésének fénypontját azonban a tanítói egyesületi élet fejlesztése érdekében kifejtett munkálkodása képezi. Ő volt *Bács-Bodrogh* megyében a tanítói egyesületek megteremtője, a megnyitott lelkes felhívásait a haladás iránt érzékkel bíró megyei tanítók nagy része megértette s az 1869. évben már megtartották a megye különböző részeiből összejött tanítók az ő elnöksége alatt az első tanácskozmányt, melynek eredménye volt a Zombor-vidéki tanítóegylet, majd pedig a *Bács-Bodrogh* vármegyei tanítóegylet megalakítása. A megyei tanítóegylet előtt emlékezetes fog maradni *Gräffnek* a *Bács-Bodrogh* megyei tanítóegylet 1877. évi Baján tartott közgyűlésében való szereplése, midőn „A népiskolai oktatás középpontja az olvasókönyv legyen“ című tételről tartott nagyszabásu előadást. Ekkor elfoglalt álláspontjának helyességét mi sem bizonyítja jobban, mint a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak csaknem egy évtized után, vagyis 1880 ban kibocsájtott ama rendelete, mely szerint a népiskolai oktatás középpontjává csakugyan az olvasókönyv tételét. A tanítóegyletlet e tájban alig tartott ülést, melyen *Gräff* egy-egy pedagógiai kérdést felőlelő elnöki beszéden kívül előadói szerepet ne is vitt volna, mintegy tervszerűen felőlelve a népiskola nevelés-oktatási köréhez tartozó minden egyes tantárgyat. Hogy az ő tanítgy terén kifejtett sikeres működését a megye határára túl is elismerték és méltányolták, bizonyítja az a körülmény is, hogy 1872-ben a magyarországi tanítóegyletek országos szövetségének ellenőrző tagjául választották, 1877. július 8-án pedig a vallás- és közokt. m. kir. miniszter által *Bács-Bodrogh* vármegye összes számottevő tényezői egyhaug óhajának megfelelőleg a megye kir. segédtanfelügyelőjévé, 1891-ben az orsz. közoktatási tanács külbíráló tagjává nevezetett ki, minek folytán számos tankönyv lett az ő beható bírálata alapján elfogadva, esetleg kifejtett elveinek megfelelőleg módosítva s nem egy idegen ajku tankönyv az iskolai használatból kiltitva. *Czifrusz Ferenc* kir. tanfelügyelő nyugalomba vonulása után pedig 1894. évi július 5-én *Bács-Bodrogh* vármegye tanfelügyelőjévé nevezetett ki, a mely minőségben kifejtett már eddig is eredményekben gazdag, szakavatott munkásságáért 1895., 1897., 1898., 1900 és 1901. években ismételtén miniszteri elismerésben részesült.

Kir. tanfelügyelőnk ezen felsőbb elismerésekre méltán rászolgált, most immár kinevezésétől mai napig terjedő 8 évi tanfelügyelőisége alatt megyei tanítványunk hatalmas lépésekkel haladt előre. Az ő fáradságtalan működésének köszönhető, hogy a megyében levő összes népoktatási intézetek intenzív fejlődésnek indultak, a tanítók javadalma rendeztetett, az iskolák számban és felszerelésben egyaránt tetemesen gyarapodtak. Az állami elemi iskolák létesítése szintén egyik legkiválóbb gondját képezte s innen van, hogy nyolc év alatt az állami iskolák száma megyénkben ötszörte nagyobb lón, az állami tanítók száma pedig 6 ról 30 ra emelkedett. Egészen új állami iskolák létesültek *O-Verbász*on, *Gyurgyevón*, *Kulpinban*, *O-Soóvén*, *Petrovácon*, *Gomboson* (kettő), *B.-Kereszturon*, *Apatinvidéki* telepen, végül állami polgári fiú- és leányiskola *N.-Palánkán* s ma már be vannak fejezve az államosítás iránt való tárgyalások *B.-Monostorszege*n, számos községben pedig a szervezés most van folyamatban. A kiadodóvok és a gazdasági ismétlő iskolák szervezésének ügye szintén oly fejlődésnek indult, hogy ezen intézetek számaránya tekintetében vármegyénk a második helyet foglalja el

A március tizenötödiki ünnepélyt rendező állandó bizottság f. hó 20-án délután 6 órakor a városbaza tanácstermében ülést tart. Az ülés tárgya határozathozatal a zombori filharmonikusok társulatának a lefolyt ünnepély alkalmából tanúsított eljárásáról. Ugyanis a rendező bizottság felkérte a filharmonikusok társulatának intézőségét, hogy az ünnepélyben a társulat vonós zenekara vegyen részt. Ezt meg is ígérték. Nagy meglepetésre azonban az nem a vonós zenekart, hanem a fuvó zenekart szerepeltette. Ezen eljárása általános visszatételt kellett.

A zombori takarékpénztár kamatlába. A zombori takarékpénztár választmánya folyó hó 15-én tartott ülésében Falcione Nándor igazgató behatárolta a mostani pénzügyi helyzetet, tudatta, hogy az osztrák-magyar bank a kamatlábat az utóbbi időben 3 1/2%-ra szállította le. Az állam is 4 1/2%-os papírait mind 4%-ra konvertálja és ilyen pénzügyi helyzetnél fogva a zombori takarékpénztárnak is az általános pénzügyi viszonyokhoz kell alkalmazkodnia és meg kell tenni a szükséges intézkedéseket. Az igazgató javaslatára a választmány egyhangulag elhatározta, hogy az összes, tehát eddig 4 1/2%-al kamatozó betétek kamatlába 4%-ra leszállítsák 1902. évi április hó 1-től. Ezzel szemben azonban úgy a jelezte, mint a váltó és értékpapír kölcsönök kamatlábat 6 1/2%-ról 6%-ra szállította le. Erről lapunk mai számában a zombori takarékpénztár hirdményt közöl.

Kész az új artézi kút! Nagy örömet keltett tegnap délután a felsővárosban a honvédlaktanya melletti új artézi kút mélyéből fölcsapó első hatalmas vizugár. A kútfurók lelkesedve a városházára futottak jelentést tenni, a lakosság pedig nagy csoportban összefutott a helyszínén és gyönyörködött a furás sikerében. Megjelent ott városunk polgármestere Hauke Imre is. Csakhamar nemzeti lobogók hirdették a kút állvány tetején és oldalfalain a fényes eredményt. A kút 355 méter mély és percnként már most 30—40 litert ad. A viznek íze kitűnő és bő szénsav tartalmu. A szent György téren a régi artézi kút mélysége 240 méter és percnként ugyanannyi vizet ad. Ezentul nagy forgalom lesz ott a kút táján és a felsővárosiak egy régi vágya teljesült, nem kell ezentul vízellátás máshová menni.

Magyar írók a pápánál. Az országos Pázmány-Egyesület által vezetett katolikus magyar írók és hírlapírók zárandoklatát f. hó 14-én fogadta ösztönöge, kit dr. Margalits Ede, a Pázmány-Egyesület elnöke üdvözölt szép latin beszéddel. Mire a pápa rövidesen felelt, majd egy kamaras által felolvastatta hosszabb választást, melyben a legmelegebb szeretettel szölt a katolikus tudomány és hírlapírók magyar munkásságához. Végül pedig egyenként intézett kegyes kérdéseket a zárandoklat tagjához és díszítte önfelajdózó buzgalmaival.

Március 15. Városunk lelkes polgársága, a főgimnázium és felső kereskedelmi iskola tanuló ifjúsága szép ünnepélyességgel ülte meg a magyar szabadság születése napját. Nagy feltűnést keltett városunk polgársága körében, hogy az elemi iskolákban és a „Misszionáriusok” női zárdában nem tartották meg a szabadság ünnepét. Ezen a nagy nemzeti ünnepen központi tanítás volt. A jövő reményei, a tanuló ifjúság és honleányok azonban mégis érezték, hogy nemzeti ünnep van, mert mindannyian nemzeti színű kokárdával jartak, keltek egész napon át. A bazafias érzést nem is kell tanítani — az a mi derek gyerekeink szívében virágzik.

Szabad Lyceum. A zombori szabad Lyceum előadásainak sorozatában vasárnap délután Roediger Lajos, a zombori főgimnázium tudós tanára, a vármegyei történelmi társulat nagyeredményre tartott igen érdekes archeologiai előadást Bacs-Bodrogh vármegye őslakóiról. A városbaza nagytermének hattere válaszos régeszeti kiállítás volt. A vármegye térképe mellett ott láttuk a falon krétarájzokban a vármegye őslakóinak kunyhóit és az őslakókat foglalkozásuk közben. Igen sok őskori régeszeti lelet is a falra volt függesztve és több kőszlop az előadó asztala melletti téren elhelyezve. A közönség óriási számban jelent meg, úgy, hogy a tágas nagyterem szűknek bizonyult és sokan a mellékteremben hallgattak a nagyeredmény előadást. Tárgyának érdekessége a sziporkázó szellem, mely minden mondatából kisugárzott, megnyerő folyékony, élénk előadási modora és az a szeretet, melylyel előadása tárgyát körülvetve, igazi lelkesedést keltett nagyszámú előkelő hallgatóiban, kik előadásra végén lelkes éljenekkel és tapsokkal jutalmazták az előadót. Az előadásról lapunk jövő számában részletes ismertetést közlünk.

Özeviki Latinovits Mór. Vármegyének egykori kitűnő alispánjának, Latinovits Mórnak özvegye született Beöz Sarolta urasszony, az előkelő Latinovits család matronája a napokban Baján 83 éves korában meghalt. Az elhunyt urónt, ki buzgó apostola volt a jótékonyági ügynek, beszentelés után Budapestre szállították, hol szerdán, f. hó 12-én a Kerepesi-temetőben levő családi sírboltba helyezték örök nyugalomra. A gyászszertartást Kanovits Mór apát vezette fényes segédlettel. A temetésen nagy s. előkelő közönség volt jelen. Közülük: Latinovits János főrendiházi tag, Latinovits Pál főispán, Latinovits Géza orsz. képviselő, Csárossy Béla udvari tanácsos és családja, Szutranyi Ferenc orsz. képviselő és neje, Dessewffy Arisztid haznagyi titkár, Orczy Dezső, Farkas János képviselőházi főtisztviselő és Kisszely Gyula.

A bajai mandátum igazolása. Tallian Béla, a képviselőház alelnöke az e hó 13-iki ülésen a következő szavak kíséretében jelentette ki igazoltnak dr. Reich Aladár bajai orsz. képviselő mandátumát: „Bemutatom a kir. Kuria átiratát a vonatkozó végzéssel együtt, mely szerint dr. Reich Aladár képviselő választásának érvénytelenítése iránt az 1899. XV. t. c. II. §-a alapján beadott kérvényt a kir. Kuria visszautasította. Minthogy nevezett képviselő ellen sem panasz, sem kifogás nem tétel, végleg igazolt képviselőnek jelentik ki.”

Szegények koporsója. Zombor sz. kir. város tanácsa közönséges teszi, miszerint a város szegényei részére kiszolgáltatandó koporsók szállításának biztosítása céljából f. évi március hó 22-én d. e. 9 órakor a városbaza tanácstermében nyilvános szóbeli és írásbeli értekezést tart, melyre az érdekeltek meghívottak.

Március 15. Bajmokon. A bajmoki polgárság a márciusi nap események emlékét ez évben is lelkesen ünnepelte. Folyó hó 14-én este a Lichtneckert-tele vendéglőben közvacsora volt, melyen szép számmal volt képviselve a közönség előkelősége. A sikerült estéken Rudits József állomásfőnök, kit szép költeményei révén e lap olvasói is jól ismernek, terjedelmes és szépen kidolgozott felolvasásban hasonlította össze a 48-as állapotokat a maival. A vacsora után tombola volt, melynek jövedelmét az új park díszítésére fordítják. A tombola után tánc volt, mely kivirradtig tartott. A Kulits és Tóth-féle vendéglőkben 15-én este ünnepelt a polgárság egy-egy része, szintén a legkelkesebb hangulattal.

Gyászír. Egy áldott lelkű nemes urasszony vármegyének egy előkelő családjának matronája, özv. id. Michels Jánosné szül. Birly Jozefa elhunytáról mely megilletődéssel vettük a szomorú gyászírt. A megboldogultban Michels János, földbirtokos, városunk köztisztviselőben álló polgára édes anyját siratja. A mely gyászba borult család a következő gyászjelentést adta ki: Michels János, Michels Károly, Michels Aranka férj. Nagy Ákosné, Michels Imre, egy a maguk, mint az alulirt hozzájáruló és számos rokonok nevében is, bánattól lecsüggett szívvel tudatják szeretett felejtetelét édes anyjuknak özv. id. Michels Jánosné szül. Birly Jozefa folyó hó 15-én éjjeli 7/12 órakor, életének 75-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, jobblétre szenderült. A drága megboldogultnak földi maradványai folyó hó 17-én délelőtt fél 9 órakor fognak a római kath. szertartás szerint beszenteltetni felette a helybeli római kath. templomban a gyászmise tartatni és utána a helybeli családi sírboltba örök nyugalomra tetetni. Priglevecsa-Szt-Iván, 1902. évi március hó 16-án. Aldás és béke lengjen drága porai felett! Michels Jánosné szül. Szilágyi Ilona, Michels Károlyné szül. Raichl Róza, özv. Michels Gyuláné sz. Heindlhofer Emma, Michels Imréné szül. Tiefenbach Lenke, menyei. Felső öri Nagy Ákos, veje. Michels Aladár, Margit és János, Michels Viola férjzett Papházy Elekné és férje, Michels Jolánta férj. tunyogi Csapó Károlyné és férje, Michels Ákos, Ilona és Károly, Michels Sarolta, Emma, Elza és Gyula, Nagy Sarolta, Márton, Aranka, Nelli, Margit, Janka és Ferenc. unokái. Tunyogi Csapó Margit, dedunokája.

Március 15. Torzsán. Holzmann Ignác tanító, a torzsali magániskola tulajdonosa, szives volt a „Gazdasági Olvasóegylet”-ben kivánságunkra március 15-én este a nagy nap jelentőségéről egy igen szépen megszerkesztett és a nagy napot méltányló felolvasást tartani, miközben két növendéke (egyik németül, a másik magyarul) elszavalta a „Nemzeti dalt”. — Ezen bazafias tetteit neki e helyen is köszönetet mondunk. H. K.

Országos vásár Új-Szivacon. Új Szivacon közönség előjárósága elhatározta, hogy e hó 30-ára eső országos vásárját — tekintettel husvétvasárnapjára — vasárnap helyett husvételőfőjén tartja meg.

Halálozás. Ikerényi és kálnai Körmeny Gyula földbirtokos, vármegyei törvényhatósági bizottság tagja, ki a közéletben mindig élénk részt vett és a függetlenségi eszmének lelkes bajnoka volt, — mint részvétellel értesültünk — folyó hó 16-án életének 58. évében Nemes-Militiosen meghalt. Elhunytáról családja a következő gyászjelentést adta ki: Özv. ikerényi és kálnai Körmeny Gyuláné szül. Sztrilich Mária, egy a maga, valamint gyermekei Imre, Ilonka és Pisti nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy hön szeretett férje, illetve édes atyjuk ikerényi és kálnai Körmeny Gyula földbirtokos, Bacs-Bodrogh vármegyei törv. bizottság tag, okleveles mérnök folyó hó 16-án délután fél 5 órakor életének 58-ik, boldog házasságának 26-ik évében történt gyászosan elhunyt. A boldogult földi maradványa folyó hó 18-án délelőtt fél 10 órakor fog a római kath. templomban beszenteltetni és onnantól a családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Nemes-Militiosen, 1902. évi március hó 17-én. Aldás és béke lengjen drága porai felett! Sztrilich Gyula, ipa. Özv. Knézy Zsigmondné, testvére. Özv. Adler Gyuláné, Vojnits Guidóné, testvér- gyermekei. Özv. kamjonkai Szemő Jánosné szül. Sztrilich Izabella, Sztrilich József és neje szül. 6-morovicai Heinrich Ilona, özv. dr. Buday Dezsőné szül. Ujházi Ilona, Sztrilich Zsigmond és neje szül. Hameder Vilma, sógorai és sógoronai.

Ujoncozás Apatinban. Az apatini járásra nézve az ujoncozás hétfőn reggel vette kezdetét. A polgári elnöki tisztet Karácson Gyula vármegyei alispán viseli.

Deák Péter jubileuma. Deák Péter, az országos szinészegylet tanácsosa, szinigazgató folyó évi március hó 22-én Sopronban, ahol társulata jelenleg működik, ült meg szini működésének huszonöt éves jubileumát. Ez alkalommal szinre került a „Kornevilleri harangok” című operette, melyben a jubiliás a Gáspár apó szerepét játszta.

Garzsk Lajos. Mely megilletődéssel vettük a szomorú gyászírt, hogy Garzsk Lajos nyugalmazott káplán életének 39-ik, áldozásának 15. évében Garán meghalt. A megboldogult kiváló képzettségű, jeles tagja volt a kaloosa-bácsi egyházmegyei klérusnak, ki áldásos működést fejtett ki magasatos papi hivatásában. Kitűnő zenész volt és minden egyes községben, ahol működött, zenekarokat alapított. E mellett lelkes harcosa volt a magyarosodásnak. Az örök világlóság fényeskedik neki!

Eljegyzés. Dr. Fettstein Emil zürichi tanár eljegyezte Jakab Irén kisasszonyt, Jakab Fülöp bacs-szenttamási fakereskedő leányát.

Vámöröl malomtulajdonosok figyelmébe. Rónay Gyula a vámöröl malomok előkészítő bizottságának elnöke tudatja, hogy a molnárak lapjában az e hó 16-ára kitűzött gyűlést e hó 25-ére halasztotta.

Hadmentességi díj. Városunk tanácsa a hadmentességi díj Eötelesekhez a következő újabb felhívást intézte: Ismételve felhivatnak mindazok, kik az 1902. évi hadmentességi díjra vonatkozó bejelentésüket a 2059/kig. 1902. sz. a. már közzétett hirdetményben jelzett határidőben be nem adták, hogy ezt a bejelentésüket 8 nap alatt annnyival is inkább adják be, mivel ellenkező esetben hadmentességi díjuk a törvényben meghatározott súlyos következmények terhe alatt hivatalból fog megállapítani.

Adakozások. A zombori újtemplom részére adakozók névsorát a következőkben közöljük: (Folytatás) Haasz Gyula gyűjtése: Városunk Trifun 10 kor., özv. Stebler Antalné, Jauch Ferenc, Rikkert Ágnes, Radoszlyevits Lextó 4—4 kor., Knézy Józsefné 3 kor., Bikiczky Béla, Csernus Béla, Kulits József, Odor Etel, Lettrich Etel, Cziczmann Mihályné, Budimacz Antal,

Grucis Trifun és neje, dr. Ferencsik Lajos 2—2 kor., özv. Koratpatfinszky, Grün József, özv. Szabácsy Mihályné, Sebäffer N., Mándics Franciska, Odobaszits Szóka, Gászner Mihály, Valter N., Füllöp Pálné, Ebling János, özv. Kovács Sándorné, Csapanda Zsófia, Multz Mátys, Remlinger Mihály, Wagner Adám, Metz József, Bunyi Anna, Jedlicska Lajos 1—1 kor., Timpaner Ferenc 80 fil., Sprodt Mátysné 60 fil., Kalmár István, Wiener Gyula 40—40 fil., N. N. 20 fil. — Draxler Lajos gyűjtése: Orschelbacher Károly 10 kor. — Mándics János gyűjtése: Veszelovszky (fodrász) 20 kor., Tatics Tamás 4 kor., özv. Martonfy Károlyné, Kanyó Ábel 2—2 kor., Szaich Lajos, Selnur István, Pláveczky Sándorné, Orehoja Ernő 1—1 kor., Raisz Lajos, Lenárt Jánosné, Stebler Lajos, Siverteczky Aladárné 50—50 fil., Dalycev Dusan 40 fil., Bazanikoi N., Raics Bara 20—20 fil. — Zombory Lajosné 5 kor., Orschelbacher Pál, Weigand Ferenc 2—2 kor., Illich Katalin 1 kor. — Mátrai Zsigmond gyűjtése: Néhai Bosnyák Sándor nevében 20 kor., Goretits Jována, Pastrovits Károly, Lukits Lajos 5—5 kor., Szkovajsz Dániel 4 kor., Herczogh Antal 2 kor. és 2 napi fuvar, Stefatis Iván 2 kor. 9 fil., Petres Matia, Bogisits József, Beretits Márton, Peits Ferenc, Sztrilich Mária 2—2 kor., Zvekán Alajos, Raics Bónó, Blazsevác Ferenc, Varga Borbála, Beretits Antal és Teréz, Zsuljevits Xaveria, Kuntits Ferenc, Heisler Ferenc 1—1 kor., Ott Antal, Raics Ferenc, Csuvárdits István 40—40 fil., Lukácsevit Füllöp, Pekánovits Éva, Bosnyák Maca 20—20 fil., Kuntits Kata 14 fil., Gaszlszveber Katalin 10 fil. (Folyt. köv.)

Kirabolt üzlet. Bacs-Szenttamáson vasárnap az országos vásár alkalmával gyorsan terjedt el a híre annak, hogy azon éjjel kirabolták Füllöp József ottani kereskedőt. A kirabolt kirabolt formákban járta be a vásárt. Némelyek szerint a boltot törtek föl és úgy rabolták ki, mások ismét úgy adták elő, hogy alarcos rablók támadtak rá a kereskedőre és életveszélyes fenyegetések közt vették el tőle a pénzt. A kirabolt a csendőrség és a rendőrség azonnal megkezdte a nyomozást és a vásár összes gyanus alakjait figyelemmel kísérték, de — mint tudósítónk írja — eddig még semmi biztos nyom. A rablók a bolthelyiség mellett levő szoba utcai ablakát feszítették ki és azon behatolva, a nyitott ajtón át az üzlethelyiségbe mentek, a hol a pénzeszközök kinyitották és annak tartalmát zsebre rakták. Könnyű munkájuk és szerencsés helyzetük volt a betörőknek, mert a fiókban megtalálták a vasszekrény kulcsait is és azonnal könnyű szerrel kinyitva a vertheim-szekrényt, az abban volt ékszereket és pénztárcát elemelték. A rablók ugyanazon uton távoztak a helyiségből a nélkül, hogy észrevette volna valaki munkájukat. Reggel vette észre csak a kereskedő kárát, a mely megközelíti a 6000 koronát. Hogy kik voltak a tettesek, azt gyanítani sem lehet, de nagyon valószínű, hogy a körülményekkel ismerős lehetett. Ugyanis Füllöp József kereskedő éppen előtte való napon vett ki a a takarékpénztárban levő tétjéből 4000 koronát. Ugy látszik az ismeretlen tetteseknek erről volt tudomásuk és ezt a pénzt keresték. Hogy oly szerencsések legyenek, miképp a kasszakulcsot kéznél találják, azt bizonyosan nem gondolták.

A kis fatolvajok. A ki a gyermeki lélek fejlődését figyelemmel kíséri, a ki a parlagon felnevelő gyermekek nevelésével behatóbban foglalkozik, csak az látja és tapasztalja, hogy bány apró ártatlan lélek merül el a bűn fertőjében, saját szüleinek rossz példája és bűnös oktatása által. Hiába hall az a gyermek az istenről, az erkölcsről és erényekről oly sok és szép dolgot, a bűn önti el mégis szívét, mikor az utca ronda hangját és levegőjét szívja be, mikor saját apja vagy anyja utalja rá a bűnre. Az így felnevelő utca gyermekekből lesz a társadalom salakja, mert nagyon kevés közülök az, a ki megdörögve a körülötte levő fertőtől jobb körbe iparkodik és megtisztul. Az egyik iskolában hullt le a napokban a bűnt fedő lepel egy kis fieska tetteiről. Kitűdött, hogy lopott fát. Esti sztrikletkor belopództak a napokban egyik fakereskedésbe és onnan hasábokat, fahulladékokat, forgácsot loptak haza. Mikor a tanító a bűn horderejét eléje tárta, a kis fiu sirva fakadt és zokogva vallotta be, hogy bizony igaz a falopás.

— Hát miért mentetek fát lopni, — kérdi a tanító.
— Mert hideg volt s nincs mivel fűtenünk, — mondja az apátlan gyermek — és anyánk beteg, nem bír keresni fára valót.

— Ki mondta, hogy lopjatok fát?
— Édes anyám küldött el, így szól a kis fiu szégyenkezve és a bűn tudatában hullanak könyei, de azért anyját is menteni iparkodik, mert hozzá mondja csakhamar — anyám beteg, nem bír keresni. Higgyük el, hogy a kényszerűség vezette e kis lelket a lopás bűnére, nem-e mételeyzi ez meg annyira, hogy szokásává, vérvé lesz a bűn, a melytől nemokára nem is irtózik. Most még sir lelke fehérségének elvesztésén, de pár év múlva már üzletszerűen üzi a bűnt és dicőseget vél abban feltalálni. Oh, bűnös anya! nem tudod, mit cselekedtél, a mikor saját vétked azzal tetőztetted, hogy ártatlan gyermeked lelkét bemocskoltad. Az isten előtt a szülők felelősek gyermekeikért, azért újjátok meg minél tovább ártatlanságukat!

NYILTTÉR.*)

Köszönetnyilvánítás.

Özv. Joksmann Józsefné Schäffner Anna elhunytá alkalmából megnyilvánult részvétért ez uton mond köszönetet

özv. Scherer Jánosné Schäffner Mária,
özv. Mally Lőrincné Schäffner Terézia.

Dr. Marton Imre Ujvidék

volt budapesti kórházi orvos, urológia- és belgyógyászatban specialista.

Lakása: Főutca 6. sz. 1-ső em., a Duna-
utcaival szemben. 3—1

Rendel: d. e.: 11—12., d. u.: 3—5.

*) Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerk.

1. szám.

Pályázat.

Obrovác község óvodafelügyelő bizottsága részéről az óvónői állásra ezennel pályázat nyitattik.

Az állás javadalma: előleges havi részletekben fizetendő 600 korona; szabad lakás, mely áll az óvoda-épületben a sarokszobából, az ebédlőből, a felső konyhából és felső kamrából, pincéből, a fél padlásból, egy istállóból, az udvar felől és a kert felől, egy lakás elegendő szabad fűtéséből.

A magyar nyelven kívül a német és szerb nyelv tudása szükséges és igazolandó.

Felhívom mindazon okleveles óvónők, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy kellőleg felszerelt folyamódványaikat a községi óvodafelügyelő bizottsághoz **f. évi április hó 15-ig** annál inkább nyújtsák be, mert a később érkező folyamódványok figyelembe vételni nem fognak.

Obrovác, 1902. évi március hó 13-án.

Weber András,
óvodafelügyelő bizottsági elnök.

2-1

Két jó házból való fin lapunk kiadó-hivatalában tanoncul felvétetik.

1444. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetés.

Bács községben lemondás folytán türesedésbe jött és 800 korona évi fizetéssel javadalmazott irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázókat, hogy kellően felszerelt és eddigi netáni alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyo évi március hó 31-éig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Szerb nyelv ismerete előnyül szolgál.

Hódsághon, 1902. évi március hó 3-án.

Szemző Károly,
főszolgabíró.

3-3

2700. szám.

kig. 1901.

Pályázat mérnöki munkálatra.

Zsablyai járásban fekvő Goszpodince község községi és közdülő utai Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának 610/1897. közgy. szám alatt alkotott szabályrendelete irányelvei szerint elkészíttetni és törzskönyveztetni elhatározatván, felkértek mindazon okleveles mérnök urak, kik eme munkálatok elkészítését elvállalni óhajtnak, miszerint erre vonatkozó ajánlataikat költségvetéseik kapcsán legkésőbb **folyo évi március hó végéig** alulírott elüljáróságnál benyújtani sziveskedjenek.

Goszpodincén, 1902. évi március hó 8-án.

3-2

Az elüljáróság.

Eladó tenyészbikák.

5 drb 2 éves jó karban levő tenyészbika eladó, közülök 4 drb tenyészigazolvánnyal van ellátva. — Venni szándékozók **Preininger János** rigyicai lakosnál megtekintethetik.

180. szám.

kig. 1902.

Hirdetés.

Alulírt községi elüljáróság közhírré teszi, hogy Lok község mint erkölcsi testület tulajdonát tevő vadászati jognak gyakorlását ez évi április hó 1-től kezdődő 6 évre **folyo évi március hó 28-án délután 3 órakor** a község tanácstermében megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adja.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában bármikor megtekintethők.

Lok, 1902. évi március hó 6-án.

Szaghmeiszter János, Csurscsits Gája,
jegyző. 2-1 bíró.

232. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetés.

Felső-Szent-Iván községben megüresedett gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot hirdettünk.

Ezen állás javadalmazása évi 480 korona, mely a községi pénztárból havi utalagos részletekben fizetetik ki.

Felhívom mindazon, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy kérvényüket alulírt községi elüljárósághoz **f. évi március hó végéig** nyújtsák be.

Kiszolgált katonák vagy volt csendőrök előnyben részesülnek.

A rendőri felszerelést, a ruházatot kivéve, a község adja.

A választás napjáról folyamodók értesítve lesznek.

Felső-Szent-Iván, 1902. évi március hó 14-én.

Községi elüljáróság.

Hirdetés.

A bács-almási hitelszövetkezet mint az országos központi hitelszövetkezet tagja jogérvényesen 1902. évi február hó 2-án megalakult. Működését **ugyanaz év március hó 16-án** kezdi meg.

A hivatalos órák **vasárnaponként 8-12 óráig** tartanak meg, mely időben a felek az igazgatósággal kölcsönvétel és részvényjegyzési avagy betétügyben érintkezhetnek.

Egy részvényjegy értéke: **50 koronában** van megállapítva, mely összeg **havi 1 korona**, esetleg tetszészerinti nagyobb összegben fizethető a szövetkezet pénztárába.

Betétek bárkitől **5%** mellett elfogadtnak és kezeltetnek.

Az újonnan belépő tagok minden **kedd és csütörtök d. n. 2-4-ig, vasárnap pedig a délelőtti órákban** jelentkezhetnek a szövetkezet helyiségében.

A szövetkezet székhelye: **Bács-Almás**, működése azonban kiterjed: **Tataháza, Matheovics, Kunbaja, Madaras és Borsód** községekre is.

A szövetkezetbe csak olyan teljes koru egyén léphet be, ki a **szövetkezet kerületében lakik és vagyona felett szabadon rendelkezik.**

A hitelszövetkezet pénztárából **csak tagok** tarthatnak igényt kölcsönfelvételre.

A kölcsön háromféleképp vehető fel: 1. váltóra; 2. közönséges kötelezvényre kezesség mellett, vagy ingatlannal jelzálogra telekkönyvi bekezeleléssel 7% mellett, minden mellékdíj nélkül; 3. 10-15-20 évi lejáratu tőkekamat törlesztéssel kötelezvényre előnyösebb feltételek mellett.

Mind Ezeket az alapító és ugy a jövőben belépő tagokkal közöljük s felhívjuk egyuttal ez tüdővös és humánus intézmény támogatására.

Kelt Bács-Almás, 1902. évi március hó 10-én.

Ifj. Szutrély Lipót,
igazgató-elnök.

ad 45. v. szám ex 1902.
ad 52. igt.

Hirdetés.

A zombori gör. kel. szerb egyházközség által menesztett küldöttség részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a Szent-György-téren levő összes bolthelyiségek **folyo évi április hó 6-án délelőtt 11 órakor** az egyházközség hivatalos helyiségében tartandó nyilvános árverés útján bérbe fog adatni.

Az erre vonatkozó feltételek az egyházközség pénztári hivatalában a hivatalos órák alatt betekintethők.

Zombor, 1902. évi március hó 10-én.

A kiküldött bizottság nevében:

Vukicsevits B. Pál,

2-2

a g. k. szerb egyházközség pénztárnoka.

168. szám.

1902.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróóság 1902. évi V. 36. számú végzése következtében dr. Bruck Armin zombori lakos ügyvéd által képviselt Fejyó Lipót és fia budapesti cég javára Seherer Ferenc zombori lakos ellen 850 kor 78 fl. és járuléki erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 4740 koronára becsült bitorárúkból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíróóság V. 36/3. 1902. számú végzése folytán 850 kor. 78 fl. tőkekövetelés, ennek 1901. évi december 12. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 85 kor. 90 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban adós üzletében leendő eszközésére **1902. évi március hó 26-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitétetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében középszűzítés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1902. évi február hó 24-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

1083. szám.

kig. 1902.

Pályázati hirdetés.

A bács-almási járáshoz tartozó Mélykut községben elhalalozás folytán tresedésbe jött községi orvosi állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazonokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy az 1883. évi I. t. c. 9. § a, illetve az 1876. évi XIV. t. c. 143. § a alapján felszerelt kérvényeiket hozzám **folyo évi április hó 6-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkező folyamódványok figyelem kívül fognak hagyatni.

Az orvos javadalmazása 1600 korona évi középszűzítés.

Látogatási díj nappal 60 fillér, éjjel 1 korona 20 fillér; halottkémlesi díj 40 fillér.

Mindazon községi lakosokat, kiknek évi egyenes állami adója a busz koronát meg nem haladja, köteles a községi orvos ingyen gyógykezeltetni.

Kelt Bács-Almás, 1902. évi március hó 3-án.

Ifj. Szutrély Lipót,
főszolgabíró.

3-3

Hirdetés.

Dungyerszky István bács-szenttamási gazdaságában **12 drb 2 éves magyar fajta bika** van eladásra felállítva.

A bikák az ó-becsei járás tekintetes szolgálósága részéről kiadott tenyészigazolvánnyal vannak ellátva.

Venni szándékozók alulírott intézőségtől nyervek felvilágosítást.

Bács Szenttamáson, 1902. március 10-én.

2-2

Uradalmi intézőség.

1277. szám.

kig. 1902.

Hirdetés.

O Kanizsa község elüljárósága részéről közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonát képező nagy-tiszai halászati jog 1902. évi április hó 1-től 1903. évi április hó 1-ig terjedő egy évi időtartamra a községhezánál **f. évi március hó 24-én délután 4 órakor** tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 500 korona.

Bánatpénz 50 korona, mely az árverés megtörténte után bérli által egy negyedévi haszonbér összegnek megfelelően lesz kiegészítendő.

Az árverési feltételek a községi számvívői irodában az árverés napjáig az érdekeltek által betekintethők.

O-Kanizsán, 1902. évi március hó 10-én.

Laczkovits Károly, **Popovits György,**
közs. jegyző. 3-2 közs. bíró.

Műjégyár.

Van szerencsénk a t. c. közönység b. tudomására hozni, hogy **f. évi május hó második felében műjégyárunkat** üzembe hozzuk.

Bővebb felvilágosítást ár és szállításra vonatkozólag szivesen nyújt a „Zombori export-gőzmalom részvénytársaság” Zomborban.

3-2

1314. szám.

kig. 1902.

Hirdetés.

O Kanizsa község elüljárósága részéről közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonát képező csárda 1902. évi május hó 1-től 1905. évi május hó 1-ig terjedő 3 évi időtartamra **f. évi március hó 25-én d. e. 10 órakor** a községhezánál tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 400 korona.

Bánatpénz 40 korona, mely az árverés megtörténte után bérli által felévi bérösszegnek megfelelően lesz kiegészítendő.

Az árverési feltételek a községi számvívői irodában az érdekeltek által betekintethők.

Ezen alkalommal a fenti időre haszonbérbe adatik a csárda mellett elterülő 1 hold 700 □ öl szántóföld is.

O-Kanizsán, 1902. évi március hó 11-én.

Laczkovits Károly, **Popovits György,**
közs. jegyző. 2-2 közs. bíró.

1137/kig. 1902.

Pályázat.

O-Futtak községben újonnan rendszeresített és 720 korona évi fizetéssel javadalmazott 2-od irnoki állásra pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényüket **folyo évi április hó 1-ig** hozzám annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Ujvidéken, 1902. évi március hó 10-én.

Mesey Imre,
főszolgabíró.

334. szám.

kig. 1902.

Hirdetés.

O-Kanizsa község elüljárósága részéről közhírré tétetik, miszerint a község tulajdonát képező tenyészállatok közül **5 drb tenyészbika f. évi március hó 25-én d. e. 9 órakor** az epreskertben tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatik.

O-Kanizsán, 1902. évi március hó 11-én.

Laczkovits Károly, **Popovits György,**
közs. jegyző. 2-2 közs. bíró.

A magyar királyi állam-

vasutak téli menetrendje.

ERVENYES 1901. ÉVI

OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Faépítmények
 rothadását, azokon gombaképződést legbiztosabban megakadályoz, falgombát, falnedvességet legbiztosabban kiirt a

BÁRDOS és BRACHFELD
 budapesti műszaki nagykereskedő cég törvényileg védett

AREFACTOR
 gyártmánya.

Részletes felvilágosítással készséggel szolgál:

DIETZGEN IMRE FIAI
 vas- és fűszerkereskedése
 6-3 UJVIDÉKEN.

Raktárnokot keresünk, ki magyarul, németül, szerbül beszél, jól számol és a mázsához ért. Havi fizetés 60 korona. Megbízható, tisztességes egyénnek állandó alkalmazás!

3-2 **Koronamalom.**

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

12014. szám.
 alisp. 1902.

Árlejtségi hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából folyó évi április hó 2-ik napjának (szerda) reggeli 9 órakor a vármegye székházának kistermében zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, a melyre a vállalkozni kívánók ezennel meghívattak.

- A biztosítandó munkák a következők és pedig:
1. A zombor-apatini törvényhatósági útra szükséges 1605 drb tölgyfa kerékvetőnek szállítása és beépítése. Előirányzott költség 4 220 = 3531 korona. Letendő bántapenz 353 korona. Elkészítési határidő a munkaadás napjától számított 6 hét.
 2. A csávoly-katymári törvényhatósági közút 9-11 kilométer szakaszán szükséges 240 drb tölgyfa kerékvetőnek szállítása és beépítése. Előirányzott költség 3 korona = 1248 korona. Letendő bántapenz 124 korona. Elkészítési határidő az átadás napjától számított 6 hét.
 3. Az apatin-priglevecza-szent-ivan-ó-szapári törvényhatósági közút 5-6 kilométer szakaszán lévő útkaparáz készítésének és ugyanott a közúti henger részére tervezett felszernek felépítése. Előirányzott költség 1074 korona 54 fillér. Letendő bántapenz 107 korona.
 4. A csávoly-katymári törvényhatósági közút 1-2 kilométer szakaszán lévő átvezet helyett egy vasbeton átvezetnek építése. Előirányzott költség 305 korona 40 fillér. Letendő bántapenz 30 korona.
 5. Az apatin-gombosi törvényhatósági közút áthelyezett 0-1 kilométer szakaszának kihatásának, fetarkolása, feltöltése, szükséges műtárgyak, feljárók építése, kerékvetők s útmutató táblák szállítása s felállítására. Előirányzott költség 18,366 korona 68 fillér. Letendő bántapenz 1800 korona. Elkészítési határidő a munkaadás napjától számított 12 hét.
 6. A földmunkánál köteles vállalkozó kizárólag megyebeli, első sorban pedig inséges munkásokat alkalmazni.
 7. A bezdáni gőzhajóállomáshoz vezető törvényhatósági közúton lévő Ferenc-esatornai hidnak javítási munkálata. Előirányzott költség 2838 korona 78 fillér. Letendő bántapenz 283 korona.
 8. Elkészítési határidő a munkaadás napjától számított 6 hét.
 9. A titeli kongotéglauton évenként a szükséghez képest előforduló átrakási munkák egységárak mellett való biztosítása. Ajánlat a munkáért ölenként teendő. Biztosítékul 200 korona teendő le.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző, vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, — továbbá az ajánlatok egységi és összes vállalati árak és pedig az utóbbiak, — egy számmal, mint betűkkel is kiírandók és a melyekben a fentebb meghatározott mennyiségű biztosított középben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és névértékig terjedő árakat szerinti számított elfogadható értékpapirokban okvetlenül esatolandó és folyó évi április hó 1-5-ik napjának délutáni 5 órájáig a vármegye alispánjára címezve nyújtandók be.

Versenyzők ajánlatukhoz a köfajból megfelelő és pecséttel ellátott mintaköveket tartoznak bemutatni és a mennyiben ezt elmulasztják, — úgy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni.

Az ajánlatok úgy adandók be, hogy mindegyiknek borítékára a szükségesek, vagyis az ajánlattevő neve és lakhelye, továbbá amire az ajánlat tételük és végre a bent lévő bántapenz összege világosan feljegyzendők, megjegyezve, hogy a kített határidőn túl beérkező, vagy az előírt feltételeket bármely tekintetben nemkülönböző ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vételti nem fognak.

Azok, kik a felsorolt vállalatokra a nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánják pályázni, kötelesek az illető vállalatra névvel fentebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtségi megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtsében részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtségi megkezdése előtt az abban résztvenni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes árlejtségi feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

Végül megjegyeztetjük, hogy a vonatkozó részletes árlejtségi feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok az államepítészeti hivatal hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők. Zomborban, 1902. évi március hó 8-án.

Karácson Gyula,
 kir. tanácsos, alispán.

2-2

Ispánovits-Márk

mű-, selyem-festő és vegyészeti ruhatisztító
 Üzlet:
 Róm. kath. templom épületében, a m. **ZOMBORBAN.** a Flórián-utcaól Uj-utcaában, a volt kir. posta állomásán. Lakás és műhely: a Flórián-utcaól Uj-utcaában, a volt söröződe átellenében.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Zomborban, 1902. évi február hó 20 án, a legújabb külföldi gépekkel berendezett

mű-, selyem-festő és vegyészeti ruhatisztító intézetet

nyitottam, párisi rendszer szerint. Budapestben, Bécsben és a külföldön szerzett bő tapasztalataim folytán képes vagyok a megbízásokat úgy teljesíteni, mint bármelyik fővárosi gyárban; az idei legújabb divatszinek megérkeztek dus választékban.

Még eddig senkinél nem létezett! Uri ruhákból a fényt kiveszem és egyuttal ki is javítom.

Elfogadtatnak mindennemű festésre és tisztításra: **férfi ruhák** és bármily gazdagon díszített **női ruhák, egyházi öltönyök, egyenruhák, gyermekruhák** egészben vagy szétfeljött állapotban, **bárony, plüshe, festes, tisztítás, gőzölés és mintázásra** (mely mintákból százánál több áll a n. é. közönség rendelkezésére), továbbá himzések, csipkék, asztaltartók, ág- és asztalterítők, szőnyegek, butorszövetek, csipke és tunisz-függönyök, **mindenfélére úgy festetik mint tisztítatik.** Selymek, kendők, szalagok, prémezetek, gazir, damaszt, atlasz, szatin, vattázott szövetek és paplanok, napernyő, esernyő, tollak, keztyűk, végre arany-, ezüst- és gyöngyhímzések.

Minden bármily folttól vegyileg tisztítatik és teljesen felújítatik. **Festetni lehet bármily gyengéd szíre.**

Gyászra szánt szövetruhák 12 óra alatt festetnek feketére.

Igyekezetem oda fog irányulni, hogy jó és pontos kiszolgálás és a legutányosabb árak mellett t. megbízóim becses pártfogását kiérdemeljem.

Vidéki megbízások pontosan teljesítetnek. Postacsomagolást nem számítok.

Kérem a címre figyelni.

Kiváló tisztelettel

Ispánovits Márk,

kelmefestő és vegytisztító.

3-2

Legfinomabb
Cuba
 Jamaika
 Gyöngy
Mocca
 Arany Jáva

1 kilo 4 korona.

Santos

Santos gyöngy

1 kilo 2 korona 80 fillér.

Kapható:

ifj. Heindlhofer Róbert

fűszer- és csemegekereskedésében

ZOMBORBAN.

Vidékre postán szállítva 1 kilo 16 fillérrel drágább. 25-21

Női divatterem.

A mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy az eddig is előnyösen ismert **női konfekció-készítő műtermemet**, megrendelőim buzditására,

női ruha divatteremmé

alakítottam át. A midőn erről a m. tisztelt hölgyközönséget értesitem, becses figyelmüket divattermemre bátorodom felhívni, egyben megjegyzem, hogy továbbra is **női konfekciókat** is készítek.

Vidéki megrendeléseknél mérték- és próbavétel végett készséggel kimegyek.

Legfőbb törekvésem oda irányul, hogy t. megrendelőim teljes megelégedését kiérdemeljem.

A m. tisztelt hölgyközönség b. megrendeléseit kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

MARKOVITS IMRE,

női konfekció és ruhakészítő.

12-2 Lakás: Deák Ferenc-közt (Körző).

Tavaszi újdonságok.

PÁRISI ÁRÚHÁZ

Zomborban, (korzó) a nagytőzsde mellett.

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozni, hogy

a legdivatosabb tavaszi újdonságok megérkeztek:

angol és francia női kelmék,

BATISZTOK ÚJ DISZEK
 Királyvászón vállalat egyedüli raktára.

Teljes tisztelettel

Tuna Gusztáv.

10-4

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás.